

CRNA GORA
OPŠTINA TIVAT
Sekretarijat za uređenje prostora i
zaštitu životne sredine
Broj: 0905-353-144/19
Tivat, 08.12.2015. godine

IZVJEŠTAJ O JAVNOJ RASPRAVI
o Nacrtu Plana upravljanja zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park

Na osnovu člana 56 Statuta Opštine Tivat („Sl.list RCG-opštinski propisi”, broj 40/04, 26/06 i „Sl.list CG-opštinski propisi”, broj 12/11, 21/11 i 03/13), a u vezi sa članom 65 Zakona o zaštiti prirode („Sl.list CG“, broj 51/08, 21/09, 40/11, 62/13, 06/14), Predsjednik Opštine Tivat je donio Zaključak o utvrđivanju Nacrta Plana upravljanja za spomenik prirode „Veliki gradski park u Tivtu” (u daljem tekstu Nacrt Plana upravljanja), broj 0101-353-121/5 od 30.07.2015. godine.

U skladu sa utvrđenim Programom javne rasprave, broj 0101-353-121/6 od 30.07.2015. godine, javna rasprava je održana u periodu od 03.08.2015. godine do 24.08.2015. godine.

Javna rasprava se odvijala na sledeći način:

- Svakog radnog dana u vremenu od 08:00 do 11:00 časova, u Sekretarijatu za uređenje prostora i zaštitu životne sredine Opštine Tivat, Nacrt Plana upravljanja je bio dostupan na uvid građanima;
- Nacrt Plana upravljanja je bio dostupan na uvid i na sajtu Opštine Tivat www.opstinativat.com.
- Centralna javna rasprava je održana 20.08.2015. godine u Multimedijalnoj sali u zgradi organa uprave Opštine Tivat sa početkom u 17:00 časova i završetkom u 18:30 časova.

Prisustvovali su:

- predstavnici radnog tima za izradu Plana upravljanja za zaštićeno prirodno dobro Veliki gradski park u Tivtu dr Dragan Roganović, dipl.biolog – koordinator tima; Tamara Brajović, dipl.biolog; mr Božena Graić, dipl.ing.pejz.arh.; Tatjana Krstović, dipl.ing.hort. i mr Igor Mamula, dipl.ing.hort.
- sekretar Sekretarijata za uređenje prostora i zaštitu životne sredine Tatjana Jelić, i savjetnik za zaštitu životne sredine Biljana Krivokapić.
- građana 17 (sedamnaest).

Prisutne je ispred Sekretarijata za uređenje prostora i zaštitu životne sredine pozdravila Tatjana Jelić i upoznala prisutne sa dosadašnjim aktivnostima vezano za zaštitu ovog zaštićenog prirodnog dobra, kao i procedurom izrade Plana upravljanja za zaštićeno prirodno dobro Veliki gradski park u Tivtu. Ujedno je predstavila članove radnog tima koji je angažovan za izradu Plana upravljanja.

Dragan Roganović, ispred obrađivača Plana upravljanja, predstavio je Nacrt Plana upravljanja, nakon čega je Tatjana Jelić pozvala prisutne da iznesu svoja pitanja, primjedbe i sugestije.

Nakon toga su uslijedila pitanja i primjedbe građana.

Radoš Gospić je naveo da je površina parka tokom vremena degradirana izgradnjom Doma zdravlja i dijela školskog centra, kao i da su fudbalska igrališta sastavni dio parka, a da o tome nije ništa rečeno. Istakao je da je površina parka mnogo manja od navedene, kao i da nikad nije vidio od predstavnika faune ništa izuzetno ptica, komaraca i ponekog kućnog ljubimca. U Nacrtu Plana upravljanja nije ništa rečeno o spomeniku austrougarskom admiralu, na kojem su se nekada nalazila olovna slova koja su povadena, te da li je planirana neka rekonstrukcija na osnovu starih fotografija. Navedena je fontana koja ne postoji već 36 godina, pa ukoliko ne postoji mogućnost obnove zbog vandalista, predlaže da se preostali bazen popuni zemljom i da se tu zasadi cvijeće. Takođe je istakao da u parku treba da bude napravljen sanitarni čvor koji je nekada tamo postojao, zatim mogućnost instalacije video nadzora, i problem neadekvatne pozicije kapele.

Tatjana Krstović je objasnila kako je Planom upravljanja predviđena zaštita i očuvanje arhitektonskih i memorijalnih objekata u parku, gdje spadaju sva tri spomenika, među kojima i Spomen obilježja o utemeljenju parka. Sanitarni čvor će vjerovatno ući u planove u nekom narednom periodu, ali prilikom izrade plana za narednih pet godina postavljeni su drugačiji prioriteti. Slaže se za faunu kada su u pitanju veće životinje, ali ističe da u parku ima dosta insekata, sitnih sisara, ptica, puževa, kao i da su taj dio obradili stručnjaci za te oblasti, koji su prilikom obrade išli u detalje, tako da je sve što je napisano zaista evidentirano. Fontana je trenutno jedan arhitektonski objekat koji nije u funkciji, i kao takva jeste ušla u petogodišnji plan upravljanja. Da bi se fontana stavila u funkciju neophodna je izgradnja punktova za vodu, što je i navedeno kao prioritet, a u perspektivi bi trebalo da bude razmotreno postavljanje još nekih vodenih površina u parku. Uopšte treba dosta toga da bude napravljeno, od čega neke stvari možda nisu u velikoj mjeri vidljive, ali moraju da budu urađene da bi se nastavilo dalje.

Radoš Gospić je zatražio objašnjenje u vezi granica parka.

Igor Mamula je objasnio da su prilikom utvrđivanja granica zaštićenog prirodnog dobra, što je vršeno mnogo ranije u saradnji sa tadašnjim Zavodom za zaštitu prirode, granice revidovane na taj način da je dotadašnja granica proširena, tako da se sada nalazi na samim ivicama fudbalskih terena. Stadion tada nisu stavljeni unutar granica parka zbog operativnosti i budućih administrativnih aktivnosti.

Đorđe Trajčevski je istakao da u radnom timu nema nijednog člana iz nevladinog sektora, a poznato je da je NVO „Evropski dom Tivat“ bio jedan od pokretača restauracije parka. Takođe, naveden je veliki kulturno-istorijski, memorijalni i edukativni značaj parka, a u radnoj grupi nema nikoga iz tih oblasti, već je prednost data ekologiji. Predlaže da parku budu vraćeni teniski tereni, gdje su se nekada nalazili, ukoliko želimo da parku vratimo nekadašnji sjaj. Danas u parku imamo fudbal i košarku, kojima tamo nije mjesto. Istakao je problem staranja oko fudbalskih igrališta, definisanja njihovog naziva i održavanja prostora parka u blizini stadiona, zatim premiještanja starog kupatila na prostor između fudbalskih igrališta, kao i pitanje da li ta parcela pripada parku i da li postoji neka dokumentacija kojom je to definisano. Takođe, na ulazu u park sa strane

Porto Montenegro, nalaze se stubovi koji su u lošem stanju, čitav taj prostor zaslužuje rekonstrukciju i treba da uđe u plan upravljanja. Uopšte je težište na hortikulturi i prirodi, dok park predstavlja kulturnu vrijednost koju je oblikovao čovjek, tako da humanistička dimenzija treba da dođe do izražaja.

Tatjana Jelić je naglasila da postupanje organa lokalne uprave svjedoči da se nimalo ne stidimo onoga što su nam preci ostavili, već da se maksimalno radi na unapređenju, očuvanju i valorizaciji u cilju očuvanja onoga što je ostavljeno prije nas budućim generacijama. Opština kao organ uprave uključuje nevladin sektor u sve aktivnosti, počev od Zelenog tima, koji ima jedino Opština Tivat i koji ima članove iz nevladinog sektora. Nevladin sektor je uz prethodne organe uprave bio uključen u zaštitu i unapređenje parka, kao što će biti uključen i ubuduće. Objasnila je da je primat dat prirodnim naukama, ali ukoliko se polazi od toga da se radi o zaštićenom prirodnom dobru, koje ima karakteristike spomenika prirode, uviđa se da je to logičan odabir. Granice zaštićenog prirodnog dobra su definisane Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu, koja je usvojena na sjednici Skupštine Opštine u decembru 2014. godine. U Nacrtu Plana upravljanja je kao prilog dat i grafički prikaz granice parka. Istakla je da je lokacija za staro kupatilo unutar granica parka, kao njegova buduća lokacija, shodno državnom planskom dokumentu DSL Arsenal, a da pitanje u vezi fudbalskih igrališta nije tema predmetne javne rasprave. Teniski tereni su u parku vremenom iščezli a evidentno je postojanje fudbala i košarke na tom prostoru, moguće zbog postepene prakse „okretanja“ omladine više fudbalu i košarci, ali je sugestija svakako za razmatranje i na ovoj temi joj svakako jeste mjesto. Rekonstrukcija kolonade stubova svakako treba da bude sprovedena.

Igor Mamula je objasnio da je rekonstrukcija kolonade stubova predviđena ovim planom upravljanja, i to od ulazne kapije kod Gradske kapele do ulaza u park kod Porto Montenegro (dužina poteza oko 300 m), sa predviđenim sredstvima u iznosu od 40.000 evra.

Marija Nikolić je istakla pitanje Upravljača, za što smatra da je bilo pitanje i predmet Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra, a imaće direktan uticaj na sprovođenje ovog plana. Smatra da Komunalno preduzeće u ovako uređenoj organizaciji ne može sprovesti plan. Park je pored prirodnog i kulturno dobro koje je čovjek stvarao, pa samim tim zahtijeva drugačiju organizaciju i dosta ljudi koji će sa tim upravljati. Odbor za zaštitu Velikog gradskog parka, formiran od strane Opštine, pomagao je u stručnom upravljanju, ali je sve to imalo malo efekta u odnosu na to koliko je moglo, jer sama realizacija nije bila jednaka onome što je predlagano, jer objektivno nije ni mogla da bude. Tokom svih godina u parku nisu bila ni dva baštovana, kojima bi radno mjesto bilo isključivo gradski park, a koje je Odbor svih godina uporno tražio. Komunalno vrlo uspješno čisti i održava park, ali za razliku od komunalnih preduzeća u susjednim opštinama nema ni odvojenu jedinicu zelenila, a kamo li posebno preduzeće koje bi se bavilo gradskim parkom. Smatra da jedan ovakav, zakonom zaštićeni objekat, zahtijeva puno kontinuiranog, dugogodišnjeg posla, te da naše komunalno preduzeće treba u tom smislu da bude reorganizovano, uz zapošljavanje još radnika. Istakla je poražavajuće brojke u bonitetu stabala, gdje je skoro 18 % stabala predviđeno za uklanjanje, dok je kod velikog broja stabala potrebno sprovođenje različitih mjera njege, što je takođe razlog zbog kojeg je potrebno da komunalno preduzeće bude kadrovski osnaženo. Podržava predlog da se u park vrata teniski tereni umjesto postojećih igrališta, a kako to nije moguće predvidjeti u okviru plana za narednih pet godina, potrebno je navesti to barem kao nešto čemu treba stremiti, s obzirom na autentičnu namjenu tog prostora. Predviđeno

premiještanje austrougarskog kupatila, iako je to predviđeno DSL-om Arsenal, ne treba da bude napisano u planu upravljanja, jer je isto ponuđeno ne zato što nam zaista treba, već da bi se oslobodio prostor na kojem se trenutno nalazi. Predlaže da se u planu navede izgradnja ograde oko zapadne strane parka, zatim da u rasadniku bude planirana memorijalna soba (vizitorski centar), kao potencijalna početna tačka za obilazak. Humus koji je predviđen za nabavku će biti konstantno potreban, pa je potrebno razmotriti mogućnost kompostiranja negdje na rubu parka ili na prostoru rasadnika, što bi pored rješavanja problema velike količine zelenog otpada koji se stvara u parku imalo i edukativnu svrhu.

Tatjana Jelić je navela da će primjedbe i sugestije koje su konstatovane u smislu dopunjavanja finansijske konstrukcije biti razmotrene od strane tima. Objasnila je da je prilikom donošenja Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra ocijenjeno da je Komunalno preduzeće, bez obzira što vjerovatno svaka institucija može biti bolja u svakom segmentu, prema raspoloživim kapacitetima, ipak raspolaže sa većim kapacitetom nego što su u datom momentu raspolagale druge institucije. Što se tiče postojećeg kapaciteta sigurno ima prostora da se to unapredi i to je nešto na čemu treba da se zajednički radi. Slaže se da podaci o bonitetu stabala djeluju pomalo deprimirajuće, ali smatra da je dobro što je to od strane stručnih ljudi evidentirano, te da to do tada nije bilo na taj način prepoznato. Vraćanje teniskih terena će biti razmotreno, a tema vojnog kupatila je obrađena kroz državni planski dokument, što nije nezanemarljivo već je neophodno da bude tretirano Planom upravljanja, jer nas na to obavezuju odluke Vlade. Izgradnja ograde duž zapadne granice parka je bila predviđena prilikom izrade radnog materijala plana, ali je kasnije, zbog velikih finansijskih zahtjeva, stavka izbačena iz aktivnosti koje su predviđene za realizaciju tokom narednih pet godina.

Dragan Roganović je objasnio da su podaci o bonitetu stabala preuzeti iz jednog od prethodnih dokumenata, a da se aktivnosti u zaštićenom prirodnom dobru, gdje spada i uklanjanje stabala, vrši uz odobrenje organa uprave. Tokom te procedure ponovo se sagledava stanje, a sve aktivnosti koje se budu sprovedene će biti u cilju poboljšanja kvaliteta stabala i ukupnog ambijenta. Istakao je da je dugo vremena malo ulagano u park, pa je svakako i to jedan od razloga što je dendroflora u takvom stanju. Namjera je svakako da bude uvećan broj vrste i jedinki, za šta u parku svakako ima prostora.

Marija Nikolić je istakla kako nema sumnje u stručne nalaze, već smatra da takvi nalazi nalažu bolju organizaciju i veliki obim posla koji Upravljač treba da sprovede, a da za to komunalno preduzeće nema dovoljan broj ljudi.

Dragan Roganović je naveo da Opština Tivat i nevladin sektor, koji će biti uključeni u taj proces, imaju određene kapacitete koji mogu da budu uključeni u sve procese. U analizi sadašnjeg stanja je i naveden mali broj ljudi angažovanih na poslovima zaštite, kao i nepostojanje plana upravljanja, a na strani lokalne uprave je to da se odredi koji će sektori biti za šta zaduženi. Ovim Planom upravljanja se težilo tome da se napravi jedan presjek realnog stanja, kao i pregled aktivnosti koje treba da budu sprovedene u cilu zaštite, unapređenja i valorizacije parka.

Silvio Marković je predložio da, pošto Tivat nema javni toalet, što ne priliči jednom takvom gradu, na području parka bude izgrađen jedan objekat sa toaletima koji bi bio na raspolaganju svima. Park je u blizini centra grada pa bi time efekat bio veći.

Dragan Roganović je objasnio da će predlog biti razmotren, ali je istakao da smatra da je to objekat koji ipak treba da bude izvan granica parka i da se uklopi u neki opšti sistem. Takav objekat ne pripada prostoru parka, ali bi neki bliski prostor, koji bi se zajednički mogao uklopiti, svakako bio koristan.

Radoš Gospić je istakao problem kućnih ljubimaca, koji se konstantno dovode u prak, kao i potrebu za nekom odlukom kojom će to da bude uređeno.

Tatjana Jelić se složila da je to problem kojeg smo svi svjesni u praksi, ali da je to u vezi sa opštom kulturom i vaspitanjem. Problem će vjerovatno biti obrađen Odlukom o komunalnom redu, koja je trenutno u izradi.

Bernarda Moškov je navela da je za realizaciju predviđenih događanja u cilju promocije i valorizacije potrebna električna energija, tj. priključci za struju na za to određenim mjestima, što je takođe potrebno predvidjeti.

Tatjana Jelić se složila sa primjedbom, objašnjavajući kako je elektrifikacija parka uočena kao neophodna, pa je i predviđena planom. U tom segmentu će se raditi na tome, u vidu investicionog ulaganja.

Ilija Janović je zamolio članove radnog tima iz Agencije za zaštitu životne sredine da ispričaju svoju kratku biografiju. Naglasio je kako bi trebalo da se povede računa oko termina održavanja javnih rasprava, jer bi vjerovatno bilo više učesnika kojima je gradski park važan da je neko drugo vrijeme bilo u pitanju. Slaže se sa primjedbama oko organizacije u smislu upravljanja, a donošenje ovakvog plana ističe kao idealnu stvar da se sve to pokrene. Takođe navodi da se nada da će park uskoro dobiti i svoj pravi naziv, po svom osnivaču.

Tatjana Jelić je objasnila da je javna rasprava zakazana u terminu za koji je ocijenjeno kao termin koji bi odgovarao najvećem broju potencijalno zainteresovanih ljudi. Sa stanovišta radnog vremena u organu lokalne uprave, bilo bi mnogo lakše sprovesti centralnu javnu raspravu u prijedpodnevnim časovima, ali je upravo zbog kritika na takav termin, u kojem je većina ljudi na poslu, u cilju izlaska u susret onima koji imaju radne obaveze, ova javna rasprava organizovana u poslijepodnevnim časovima. Namjera je dakle bila krajnje dobronamjerna.

Dragan Roganović se ponovo predstavio, i uz kratku biografiju se ponudio da pošalje svoje podatke o dosadašnjem angažmanu na mejl.

Tamara Brajović se takođe ponovo predstavila, i uz kratku biografiju se ponudio da pošalje svoje podatke o dosadašnjem angažmanu na mejl.

Kako nije bilo više pitanja, primjedbi i sugestija na Nacrt Plana upravljanja, Tatjana Jelić se zahvalila prisutnima, i obavijestila da je Javna rasprava otvorena do 24.08.2015. godine, uz objašnjenje da Plan upravljanja usvaja Skupština Opštine i da će Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi biti javno dostupan na sajtu Opštine Tivat, čime je centralna javna rasprava zatvorena.

U prilogu su tabelarno date primjedbe i sugestije sa javne rasprave, kao i pristigli putem pošte i odgovori na primjedbe.

Savjetnik za zaštitu životne sredine
Biljana Krivokapic, dipl.ing.tehn

Biljana Krivokapic

Sekretar Sekretarijata
Tatjana Jelic, dipl.pravnik

Dostavljeno:

- Ministarstvo održivog razvoja i turizma
- Članovima Radnog tima
- dosije
- arhivi

SPISAK PRIMJEDBI I SUGESTIJA SA JAVNE RASPRAVE

Rb	Podnosilac primjedbe	Br.zahtjeva Datum	Primjedbe i sugestije
1.	Radoš Gospić	Sa javne rasprave	Navodi da je površina parka tokom vremena degradirana, kao i da su fudbalska igrališta sastavni dio parka, a da o tome nije ništa rečeno. Površina parka je mnogo manja od navedene, a od predstavnika faune nema ničega izuzuzev ptica, komaraca i ponekog kućnog ljubimca. U Nacrtu Plana upravljanja nije ništa rečeno o spomeniku austrougarskom admiralu, na kojem su se nekada nalazila olovna slova koja su povadena, te da li je planirana neka rekonstrukcija. Navedena je fontana koja ne postoji već 36 godina, pa ukoliko nema mogućnosti obnove zbog vandalista, predlaže da se preostali bazen popuni zemljom i da se tu zasadi cvijeće. Takođe je istakao da u parku treba da bude napravljen sanitarni čvor koji je nekada tamo postojao, zatim mogućnost instalacije video nadzora, problem neadekvatne pozicije kapele i dovođenje kućnih ljubimaca.
2.	Đorđe Trajčevski	Sa javne rasprave	Ističe da u radnom timu nema nijednog člana iz nevladinog sektora. Takođe, naveden je veliki kulturno-istorijski, memorijalni i edukativni značaj parka, a u radnoj grupi nema nikoga iz tih oblasti, već je prednost data ekologiji. Predlaže da parku budu vraćeni teniski tereni, gdje su se nekada nalazili. Danas su u parku fudbal i košarka, kojima tamo nije mjesto. Istakao je problem staranja oko fudbalskih igrališta, definisanja njihovog naziva i održavanja prostora parka u blizini stadiona, zatim premiještanja starog kupatila na prostor između fudbalskih igrališta, kao i pitanje da li ta parcela pripada parku i da li postoji neka dokumentacija kojom je to definisano. Takođe, na ulazu u park sa strane Porto Montenegro, nalaze se stubovi koji su u lošem stanju, čitav taj prostor zaslužuje rekonstrukciju i treba da uđe u plan upravljanja. Uopšte je težište na hortikulturi i prirodi, dok park predstavlja kulturnu vrijednost koju je oblikovao

			čovjek, tako da humanistička dimenzija treba da dođe do izražaja.
3.	Marija Nikolić	Sa javne rasprave	Ističe pitanje Upravljača, za što smatra da je bilo pitanje i predmet Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra, a imaće direktan uticaj na sprovođenje ovog plana. Smatra da komunalno preduzeće u ovako uređenoj organizaciji ne može sprovoditi plan. Smatra da jedan ovakav, zakonom zaštićeni objekat, zahtijeva puno kontinuiranog, dugogodišnjeg posla, te da naše komunalno preduzeće treba u tom smislu da bude reorganizovano, uz zapošljavanje još radnika. Odbor za zaštitu Velikog gradskog parka, pomagao je u stručnom upravljanju, ali je sve to imalo malo efekta u odnosu na to koliko je moglo, jer sama realizacija nije bila jednaka onome što je predlagano. Tokom svih godina u parku nisu bila ni dva baštovana kojima bi radno mjesto bilo isključivo gradski park, a koje je Odbor svih godina uporno tražio. Ističe poražavajuće brojke u bonitetu stabala. Podržava predlog da se u park vrata teniski tereni umjesto postojećih igrališta, a kako to nije moguće predvidjeti u okviru plana za narednih pet godina, potrebno je navesti to barem kao nešto čemu treba stremiti, s obzirom na autentičnu namjenu tog prostora. Predviđeno premiještanje austrougarskog kupatila, iako je to predviđeno DSL-om Arsenal, ne treba da bude napisano u planu upravljanja. Predlaže da se u planu navede izgradnja ograde oko zapadne strane parka, zatim da u rasadniku bude planirana memorijalna soba (vizitorski centar), kao potencijalna početna tačka za obilazak. Takođe, predlaže razmatranje mogućnosti izgradnje kompostane za potrebe parka, što bi pored rješavanja problema velike količine zelenog otpada koji se stvara u parku imalo i edukativnu svrhu.
4.	Silvio Marković	Sa javne rasprave	Predlaže da, pošto Tivat nema javni toalet, što ne priliči jednom takvom gradu, na području parka bude izgrađen jedan objekat sa toaletima koji bi bio na raspolaganju svima. Park je u blizini centra grada pa bi time efekat bio veći.
5.	Bernarda	Sa javne	Navodi da je za realizaciju predviđenih

	Moškov	rasprave	dogaćanja u cilju promocije i valorizacije potrebna električna energija, tj. prikljući za struju na za to određenim mjestima, što je takođe potrebno predvidjeti.
6.	Ilija Janović	Sa javne rasprave	Naglasio je kako bi trebalo da se povede računa oko termina održavanja javnih rasprava, jer bi vjerovatno bilo više učesnika kojima je gradski park važan da je neko drugo vrijeme bilo u pitanju. Slaže se sa primjedbama oko organizacije u smislu upravljanja, a donošenje ovakvog plana ističe kao idealnu stvar da se sve to pokrene. Takođe navodi da se nada da će park uskoro dobiti i svoj pravi naziv, po svom osnivaču.
7.	Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj, Opština Tivat	Broj 0905-353-144/11 od 05.08.2015. godine	<u>PREGLED</u>
8.	NVO „Matica Boke“	Broj 0905-353-144/12 od 12.08.2015. godine	<u>PREGLED</u>
9.	Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti, Opština Tivat	Broj 0905-353-144/13 od 19.08.2015. godine	<u>PREGLED</u>
10.	NVO „Evropski dom Tivat“	Broj 0905-353-144/14 od 24.08.2015. godine	<u>PREGLED</u>
11.	Udruženje građana iz naselja Porto Montenegro	Broj 0905-353-144/15 od 24.08.2015. godine	<u>PREGLED</u>
12.	Anton Radonić, direkcija za ICT, EPCG Nikšić	Broj 0905-353-144/16 od 25.08.2015. godine	<u>PREGLED</u>

CRNA GORA OPŠTINA TIVAT				
Priloga	05-08-2015			
Opis	Klasifikacija	Broj	Prilog	Arhivnost
09017-383-144/M				

CRNA GORA
OPŠTINA TIVAT
SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE I EKONOMSKI RAZVOJ

Broj: 0817-320-333
Tivat, 08.08.2015. g.

Sekretarijat za uređenje prostora i
zaštitu životne sredine
ovdje

Predmet: Primjedbe i sugestije na nacrt Plana upravljanja za Veliki gradski park

Uvidom u nacrt Plana upravljanja za Veliki gradski park, dolje u aktu dostavljamo vam primjedbe i sugestije na isti.

-Strana 25- Tabela 6.1 Kategorije stabala, brojnost i procentualno učešće na području Velikog gradskog parka.

Tabela koja pokazuje zdravstveno stanje dendroflora u Parku i iz koje zaključujemo da zdravstveno stanje stabala nije na baš zadovoljavajućem nivou. Samo 7.12% drveće visokog kvaliteta, svo ostalo drveće ograničenog i niskog kvaliteta a čak 17.94 % (199 stabala) drvaća niskog kvaliteta i za uklanjanje. Sigurno je da će u narednom periodu biti potrebno sprovesti određene hemijske mjere zaštite u cilju očuvanja stabala. Odnosno primjenu određenih pesticida.

-Strana 31, 38, 39

U Parku će se sprovesti praćenje zdravstvenog stanja, str 31, Mjera: Primjena mjera njege dendroflora i ostalih florih elemenata Spomenika prirode, str 38 i Mjera : Praćenje zdravstvenog stanja biljnog fonda Spomenika prirode, str 39 .

Ako je definisano da će Upravljač DOO "Komunalno" Tivat, vršiti praćenje zdravstvenog stanja a sa podacima iz gore pomenute tabele sigurno će biti potrebno sprovesti hemijsku zaštitu bilja. Potrebno je i da Upravljač sprovođi i hemijsku zaštitu bilja u cilju očuvanja stabala. Napominjemo da se ova mjera nigdje ne spominje u nacrtu Plana. Takođe, važno je da upravljač bude vršioc mjere zaštite jer ako ne, to sigurno iziskuje dodatne troškove, koje takođe treba planirati. Da bi upravljač mogao da

Trg Magnolija br.1, 85320 Tivat, Crna Gora
Tel: + 382 32 661 300, Fax: + 382 32 671 387
E mail: tivat@t-com.me
www.opstinativat.com

ISO 9001:2008

www.tuv.com
ID 9105077179

vrši sprovođenje hemijskih mjera zaštite potrebno je da pored zaposlenog stručnog lica (dipl.ing.hortikulture i sl.) da se registruje u Fitosanitarnoj upravi Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja. Procedura registracije nije komplikovana niti bi iziskivala dodatne troškove, osim u slučaju potrebe da upravljač nabavi određene prskalice i rezervoare za pesticide. Ovako kako je sad navedeno u nacrtu Plana samo praćenje zdravstvenog stanja je "pola posla", ako je cilj zaštita, očuvanje i unaprjeđenje zelenila parka, njegove autentičnosti i raznovrsnosti.

-Strana 38 - Mjera- Primjena mjera njege dendroflora i ostalih flornih elemenata Spomenika prirode sječa stabala bagrema i pajasena, kao invazivnih vrsta, netipičnih za mediteransko područje.

Navodi se sječa bagrema kao invazivne vrste i netipične za mediteransko područje.

Mišljenja smo, da je potrebno izvršiti samo čišćenje i prorjeđivanje nepotrebnih mladica da bi ostali na pojedinom razmaku određena skupina stabala bagrema. Inače, bagrem, kako je navedeno da je invazivna vrsta i netipična za mediteransko područje. Invazivna vrsta je sigurno ako je dio na kome se nalaze stabla, ne održava i ne čisti od nepotrebnih mladica, u skorom vremenskom periodu dolazi do brzog rasta, koje čine nepristupačnim prostor na kome se nalaze, što se desilo i sa ovim dijelom parka.

Bagrem je vrsta biljke koja pripada porodici mahunarki *Fabaceae*, pored simbioze korjena i azofiksirajućih bakterija čime se obogaćuje zemljište azotom, korjenov sistem je takav da štiti zemljište od erozije. Bagrem je po svojoj porodičnoj pripadnosti više korisna biljka, čak više nego većina stabala u parku.

Ovu grupaciju bagrema je potrebno samo rasčistiti od nepotrebnih mladica i redovno održavati.

Smatramo da ovu aktivnost treba još jednom razmotriti.

Pajasen je drvo koje sigurno treba što hitnije uništavati.

-Strana 36 i 37 Restauracija i konzervacija Spomen obilježja o utemeljenju parka i Spomenika Ujedinjenja.

Restauracija i konzervacija nije djelatnost DOO "Komunalno" Tivat. U ovom dijelu Plana treba staviti nadležni stručni organ kao nosioca ove mjere.

-Aktivnosti-

U cilju ekonomičnosti i ostvarivanja određenih sredstava od parka, predlažemo posebnu aktivnost –Unaprjeđenje rada rasadnika u smislu pokretanja proizvodnje i prodaje sadnica, od strane Upravljača.

-Strana 43- Finansijski dio

Ukupan iznos sredstava potrebnih za realizaciju Plana upravljanja u periodu od 2015-2020 iznosi 252.400 €, odnosno oko 50.000 € godišnje. Uvidom u Programe rada i Izvještaje o radu DOO "Komunalno" Tivat, posljednjih 5 godina, sredstva za održavanje Velikog gradskog parka iznosila su 16.064.42 € od čega je 12.000 € dotacija iz Budžeta Opštine Tivat. U Izvještajima o radu DOO "Komunalno" Tivat navodi se "da se Veliki park uredno održava, tako da nema primjedbi ni od strane inspekcije ni od građana. Uredno se održavaju i popločane kamene staze kao i javna rasvjeta koja je u potpunosti rekonstruisana i postavljene nove svetiljke".

Generalno, smatramo da je potrebno sagledati i obrazložiti čitavi finansijski plan potrebe za Veliki gradski park do 2020.godine. Velika je razlika između potrebnih sredstava narednih 5 godina u odnosu na prethodne 5 godina.

S poštovanjem!

Savjetnica,
Radmila Kilibarda, dipl.ing.polj.

Dostaviti,
1. Naslovu,
2 a/a

Trg Magnolija br.1, 85320 Tivat, Crna Gora
Tel: + 382 32 661 300, Fax: + 382 32 671 387
E mail: tivat@t-com.me
www.opstinativat.com

ISO 9001:2008

www.tuv.com
ID 9105077179

НВО "МАТИЦА БОКЕ"

Трг Николе Ђурковића 4
85340 ХЕРЦЕГ НОВИ
БОКА КОТОРСКА

Општина Тиват				
Примљено	Класификација	Ред.бр.	Примљено	Учешће
12-08-2015	0905-353-	144/12		

**Примједбе на Нацрт плана управљања великим градским парком
„Споменик природе“**

Уважени,

Укључујући се у јавну расправу везану за управљање великим градским парком, Матица Боке жели да да свој допринос унапређењу првенствено културно-историјских споменика на овом локалитету.

У нашем фокусу је споменик из доба Краљевине Југославије на врху степеништа код кошаркашког игралишта, који је девастиран и запуштен.

Добро је што у Нацрту помињете овај споменик у дијелу везаном за спомен обиљежја у алинеји 8.2.3 под називом „Заштита и очување културно-историјских урбанистичких и меморијалних вриједности Парка“ у коме предвиђате „адекватну бригу о постојећим меморијалним објектима“.

Није добро што (вјероватно по аутоматизму из списка спомен обиљежја општине Тиват) споменик називате „Спомеником Уједињења“ што он није. Као шта знате датум уједињења који се обиљежавао у Краљевини СХС и касније Краљевини Југославији је 1.децембар 1918. године. На спомен обиљежју је јасно истакнут датум 31.октобар 1918. што је дан Ратне морнарице Краљевине Југославије, односно датум кад је Аустро Угарска своју ратну флоту предала Југославији. По нашим сазнањима споменик је преживио Други свјетски рат, али је оштећен 50-тих година прошлог вијека, када су непознати починиоци поломили и скинули камени грб (највјероватније грб Краљевске РМ) и оштетили плочу на којој је стајао. Та назнака је наведена и у списку спомен обиљежја општине Тиват.

Није добро што овај споменик који је једино спомен обиљежје на територији општине Тиват које је девастирано и запуштено, изједначавате са осталима у парку. Подсјећамо да је спомен плоча утемељитеља парка, аустријског адмирала фон Штернека обновљена, споменик народних

хероја Спасића и Машере се колико толико одржава (неопходна је обнова фонтане и хортикултурно уређење), а овај споменик у строгом центру парка је оштећен, запуштен и све до сада неоправдано заборављен.

Овом приликом желимо да Вас упознамо да Матица Боке извјесно вријеме истражује историју овог споменика. Након провјеравања архивске грађе у Котору, наш сарадник провјерава податке о овом споменику у Војном архиву у Београду, а покушаћемо да дођемо и до адекватног архива у Сплиту. Наша идеја је да прикупимо што више информација (идеално би било да дођемо до нацрта и оригиналних фотографија, једну имамо) о овом споменику па да се предузме његова реконструкција.

Предлажемо да се у Нацрт у склопу одјелка „Заштита и очување културно-историјских урбанистичких и меморијалних вриједности Парка“ уврсти посебна ставка „Реконструкција споменика из доба Краљевине Југославије“ са трошковником који би подразумијевао комплетну санацију - израду каменог грба и његово враћање на спомен обиљежје, обнову округлог ивичњака око споменика као и хортикултурно уређење.

Матица Боке вам стоји на располагању у вези овог пројекта, желећи ако је потребно да будемо његови носиоци. Сматрамо да је обнова овог споменика „карика која недостаје“ Великом градском парку која до сада није служила на понос граду, те да је вријеме да исправимо ову неправду према важној страници историје Тивта и великог градског парка.

У Тивту 11.августа 2015.г.

УО Матице Боке

предсједник Жељко Комненовић

CRNA GORA
OPŠTINA TIVAT
Sekretarijat za upravu i
Društvene djelatnosti
Broj: 0406 – 663 – 144
Tivat, 19.08.2015.g.

OPŠTINA TIVAT				
Primljeno: 19-08-2015				
Organizacija	Klasifikacija	Red. br.	Prilog	Vrijednost
0905	-353-	1144	/13	

SEKRETARIJAT ZA UREDJENJE PROSTORA I
ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

T I V A T

Poštovani,

U okviru Javne rasprave o Nacrtu Plana upravljanja za spomenik prirode „Veliki gradski park u Tivtu“, dostavljamo vam primjedbe, predloge i sugestije na ponudjeni tekst Nacrta.

1. Str. 7. - Dopuniti tabelu „Osnovni podaci“, poslije „Kategorije“ unijeti „Režim zaštite - II stepen“;
2. Str. 20. - a) „spomenik Ujedinjenja“ trebalo bi preimenovati u Spomenik Kraljevske ratne mornarice – Iako, nema izvornih podataka, činjenice (datum na spomeniku i ime Parka MORNARIČKI PARK) govore u prilog tome. U toku je istraživanje arhivske gradje koja bi to trebala potvrditi. U tom smislu trebalo bi uskladiti terminologiju i u pominjanju ovog spomenika u cijelom tekstu dokumenta;
b) imalo bi smisla i opravdanja, makar u zgrade, pomenuti autora spomenika Narodnim herojima Spasiću i Mašeri a to je akademski slikar i skulptor Luka Tomanović iz Lepetana;
3. Str. 23. - U faktore ugrožavanja upisati i uništavanje mobilijara (klupe, rasvjeta, table i dr.).
Takodje, faktor ugrožavanja predstavlja i urbanizacija, moguća proširenja postojećih vlasnika u i oko Parka kao i činjenica da granice parka sa zapadne strane još nisu omeđjene.
Fekalne vode na sjevernoj granici Parka prodiru i ugrožavaju i Park i Osnovnu školu;
4. Str. 26. - Prva rečenica, umjesto riječi „se može“, napisati „primjeniče se“. Monitoring, uopšte, nema smisla ukoliko se ne imenuje monitor (stručna, ekspertska kategorija). Isto se odnosi i na „nadzornika za zaštitu prostora“;

5. Str. 31. - Tekst „Bez prethodne dozvole nadležnih institucija ne smiju se preduzimati radnje koje mogu prouzrokovati promjenu temeljnih vrijednosti parka“, treba promjeniti tako da piše „**Ne smiju se preduzimati radnje koje mogu prouzrokovati promjenu temeljnih vrijednosti parka**“;
6. Str. 32. - Mjeru uklanjanje objekta „kisikana“ trebalo bi sagledati u kontekstu objekta austrougarske arhitekture koji je bio u funkciji kontrole i nadzora vodovoda i stan za nadzornika Parka. U pitanju je urbanistička parcela s objektom koji se može adaptirati za iste ili slične potrebe.

S poštovanjem,

Savjetnik,
Boris Pean

Sekretarka,
Dubravka Nikčević

OPŠTINA TIVAT

Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine

**Veliki gradski park – PLAN UPRAVLJANJA do 2020
Javna rasprava**

Čini Gora OPŠTINA TIVAT				
Primljeno	Organizirano	Klasifik. znak	Red. br.	Prijedlog
24-08-2015	0905-353	144	14	

Prijedlozi za dopunu Petogodišnjeg Plana upravljanja

1. JP Komunalno preduzeće koje je imenovano kao Upravljač zaštićenim prirodnim dobrom- Velikim gradskim parkom, sa sadašnjom organizacijom i brojem radnika koji rade na održavanju gradskog zelenila, vjerovatno neće biti u mogućnosti realizovati planirane aktivnosti. Održavanje Velikog gradskog parka zahtijeva radnike stalno zaposlene samo na poslovima njegove obnove i održavanja pa bi bilo neophodno da se Komunalno u tom smislu reorganizuje i ojača i ljudstvom i opremom u čemu bi trebala pomoći lokalna uprava.
2. U poglavlju 6. FAKTORI UGROŽAVANJA ZAŠTIĆENOG PRIRODNOG DOBRA navedeno je niza faktora koji negativno utiču i mogu ugroziti Veliki park (negativno djelovanje pojedinih posjetioca, invazivne biljne vrste, entomološki procesi, fitopatološki procesi...). Uz već navedeno, smatram da bi trebalo dodati URBANIZAM kao potencijalni faktor ugrožavanja ovoga zaštićenog područja. Naime, pored ideja i inicijativa za gradnjom različitih objekata unutar parka koje se povremeno javljaju (izgradnja ugostiteljskog objekta, muzičkog paviljona, različitih sportskih sadržaja, dječijih igrališta...) a koji nisu ozvaničeni kroz planske dokumente, postoje i oni koje su planirani – izmiještanje zgrade vojnog kupatila sa prostora marine Porto Montenegro i njegova ponovna izgradnja unutar gradnica Velikog parka. Uz to, već je izgrađeno igralište za mali nogomet, prije toga je podignuta gradska kapela ... URBANIZAM je prijetnja koja konstatntno prisutna.
3. Poglavlje 12. PLANIRANE DJELATNOSTI....Tabela 12.2 – između ostaloga, predviđeno je nabaka humusa za nasipanje parkovskih površina.

Prijedlog: Predvidjeti kompostiranje zelenog otpada iz parka za što bi trebalo u zaleđu rasadnika predvidjeti mjesto za kompostiranje. Kompostiranjem bi se istovremeno riješio problem zbrinjavanja zelenog otpada i obezbijedio humus; budući da se i zeleni otpad proizvodi cijelu godine i da je humus trajno potreban, kompostiranje će biti dvostruko korisno, a pored toga može biti edukativno i poticajno za građane. Imajući u vidu velike uređene zelene površine u gradu i u

marini koja graniči sa Parkom, vjerovatno bi bilo moguće sabirati ukupni zeleni otpad i kompostirati ga na istom mjestu.

4. Pored planiranih investicionih zahvata, treba predvidjeti izgradnju preostalog dijela ograde duž zapadne granice Parka (između marine Porto Montenegro i Velikog Parka). Planom su predviđeni različiti izvori financiranja koji uključuju i donacije, pa je potrebno da Plan sadrži sve potrebne stavke jer će tako biti moguće tražiti i sredstva i od potencijalnih donatora.
5. Projektom rekonstrukcije rasadnika jedna prostorija je predviđena da bude izložbeno edukativni prostor i centar za prijem posjetioca; u ovome prostoru je planirana izložba dokumenata i fotografija koje prikazuju historijat Velikog parka. Prostorija bi bila mjesto sa kojega se kreće u obilazak Parka, mjesto gdje se školska djeca mogu upoznati sa historijom ovoga zaštićenog objekta i sl. Budući da prostor postoji, trebalo bi Planom predvidjeti njegovo uređenje i opremanje.

Molim vas da razmotrite prijedloge, hvala i srdačan pozdrav
Arh Marija Nikolić, NVO Evropski dom Tivat

Crna Gora OPŠTINA TIVAT		
Datum:	24-08-2015	
Opis:	Službeni znak	Red.br.
0305-353-	144	15

Opština Tivat,
Sekretarijat za uređenje prostora
i zaštitu životne sredine

Predlog u vezi Nacrta plana upravljanja spomenikom prirode "Veliki gradski park"

Poštovani,

Obraćamo vam se povodom Nacrta plana, odnosno javne rasprave o Nacrtu Plana upravljanja spomenikom prirode "Veliki gradski park".

Kao neposredni, svakodnevni korisnici i posetioци Velikog gradskog parka, izuzetno smo zainteresovani za sve odluke i planove koji se tiču ovog prostora. Takođe, s obzirom na pojedine predloge iznete tokom javne rasprave održane 20.08.2015.godine, a tiču se korišćenja gradskog parka, želimo da iznesemo sugestije i predloge, za koje smatramo da će sa stanovišta sigurnosti, kvaliteta, sadržaja i identiteta, doprineti unapređenju ovog javnog gradskog prostora.

Prostor parka smatramo izuzetno vrednim i verujemo da kao takav treba da bude dostupan svima kao i da na svaki način bude siguran za sve koji ga koriste. Kao izuzetno atraktivan i prijatan prostor park je privlačan i za sve građane koji imaju kućne ljubimce. Svesni smo da kod jednog broja naših sugrađjana prisustvo životinja može stvoriti nelagodu ili strah. Da se jednako nesigurno mogu osetiti majke sa malom decom, stariji sugrađjani, osobe podložne alergijama koje izazivaju životinje, biciklisti, rekreativci.

Kako smatramo da park treba da bude siguran za sve ali i dostupan svima predložili bi da se u okviru parka izdvoji celina koja bi bila namenjena za kućne ljubimce. Verujemo da bi se na ovaj način obezbedilo da park u celini bude prostor koji je siguran i prijatan za sve korisnike.

Prostor parka bi se neometano koristio za šetnju, igru, sportske aktivnosti, rekreaciju, druženje, a ujedno bi se u okviru specijalno namenjenog prostora nesmetano odvijale aktivnosti kućnih ljubimaca, kao što su slobodno trčanje, igra, trening u smislu određene dresure isl.

S obzirom da nisu svi delovi parka jednako atraktivni i dovoljno iskorišćeni, kao i da postoje delovi koji svojom konfiguracijom kao i drugim karakteristikama mogu odgovarati životinjama, smatramo da je ovakav naš predlog moguće realizovati (u prilogu dostavljamo mapu parka i fotografije lokacije čiji potencijali u potpunosti odgovara već pomenutim zahtevima).

Prostor koji se predlaže između ostalog karakteriše i sledeće:

- udaljen je od glavne staze za šetnju kao i od sportskih igrališta koji su deo parka,
- teren je neravan, tako da je manje primamljiv za svakodnevnu opuštenu šetnju i rizičan za decu, ali je baš zato atraktivan i potpuno odgovara potrebama pasa,
- prostor je zasenjen što omogućava izvodjenje ljubimaca po letnjoj vrućini ali i po kišovitom vremenu tokom jeseni i zime,
- na parceli postoji samo visoko, već formirano rastinje koje psi i drugi ljubimci ne mogu oštetiti,
- u blizini nema kuća i stambenih zgrada, tako da eventualna buka koju psi mogu stvarati tokom igre ne može ometati žitelje čak ni u ranim jutarnjim časovima.

Postojanje ovako uređenog prostora ne znači da se ograničava šetnja kućnih ljubimaca kroz park (koja mora biti na povodcu), već nesmetano odvijanje svih aktivnosti bez ugrožavanja drugih posetilaca parka.

Takođe bi hteli da istaknemo da bi ovakav specijano uređen i dizajniran prostor za kućne ljubimce imao za cilj da omogući nesmetano zadovoljenje prirodnih potreba životinja. Ujedno se kroz slobodnu i nesputanu igru utiče i na smanjenje nivoa potencijalno moguće agresije životinja.

Predlažemo da se uz učešće sponozra na delu izdvojenom za kućne ljubimce postavi ograda i kante za odlaganje otpada ljubimaca. Takođe bi se mogla postaviti i oprema za trening pasa.

Kompanija Adriatic Marinas i direktor operative, koji je ujedno i predsednik Skupštine stanara nekoliko zgrada u naselju Porto Montenegro, podržavaju ideju o sponzorstvu i uređenju prostora za igru kućnih ljubimaca. Sve predloženo, kao što je već navedeno, treba da utiče na povećanje nivoa kvaliteta parkovskog prostora na opšte zadovoljstvo svih gradjana i korisnika ovog prostora.

Za grupu građana,

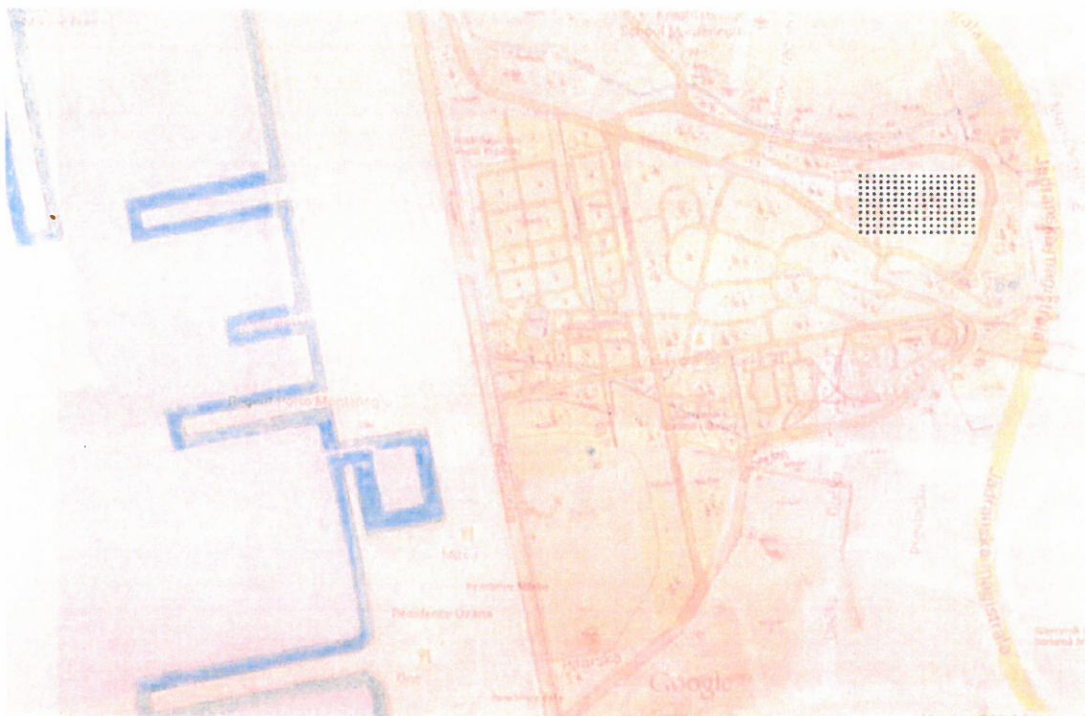
Desko Portić

Direktor operative naselja Porto Montenegro

Tivat, 24.08.2015.godine

GRAFIČKI PRILOG br 1

PREDLOG LOKACIJE AGILITI PARKA

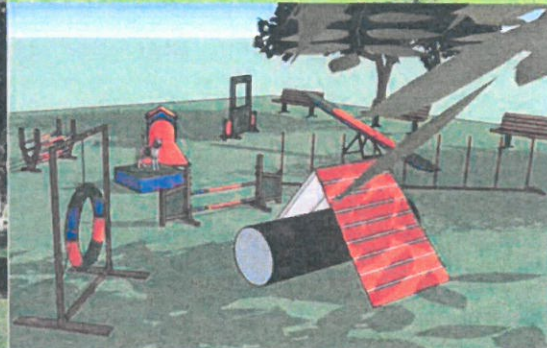
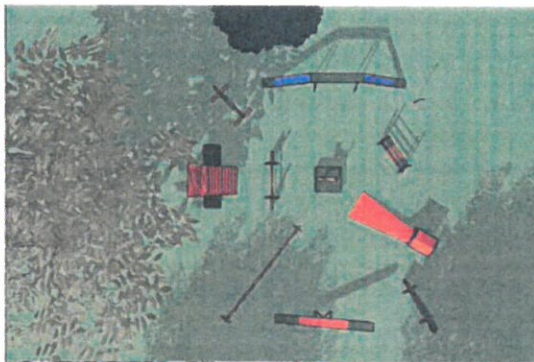
GRAFIČKI PRILOG br 2

PREDLOG LOKACIJE AGILITI PARKA

GRAFIČKI PRILOG br 3

PREDLOG LOKACIJE AGILITI PARKA

Zaštita životne sredine-Opština Tivat

From: Anton Radonic [anton.radonic@epcg.com]
Sent: 24. avgust 2015 20:50
To: urban-tivat@t-com.me
Subject: PLAN_Veliki_gradski_park

OPŠTINA TIVAT				
Primljeno	Organ. jed.	Klasif. znak	Red. br.	Prilog
25-08-2015				
	0305-	353-	144/	16
Vrijednost				

Poštovanje,

pozdravljam ovakav način komunikacije sa građanima. Čestitke za izuzetno sadržajan, stručan i kvalitetan dokument sa nacrtom Plana upravljanja parkom za period od narednih 5 godina.

Biću slobodan sa par sugestija/predloga:

- napraviti projekciju procjenjenih budžetskih sredstava koja će dodatno opteretiti upravljača (Komunalno d.o.o. Tivat) u cilju postizanja dodatnih ciljeva upravljanja (organizaciono, kadrovski, stručno i td., npr. Poglavlje 2, st. 6) kroz jačanje sopstvenih kapaciteta;
- restauraciju svih istorijski značajnih spomen obilježja i gradske fontane tretirati kao jednu mjeru (realizovati kroz jedan, prioritetan projekat);
- korigovati procjenu za elektrifikaciju parka (kvalitetan projekat i njegova realizacija zahtjevaju izvjesno veća sredstva);
- projekat GIS baze podataka parka, proširiti na projekat katastra zaštićenih zelenih gradskih površina. Takva cjelina može biti osnova za geoportal (web/mobilna aplikacija) i efikasan alat za posrednu promociju tog gradskog sadržaja; Predvidjeti i izradu pod/portala gradskog parka;
- korigovati procjenu za aktivnosti na promociji i valorizaciji parka (Tabela 13.1, st. 42). 6.75K€ je nedovoljan iznos za smislene 5-to godišnje aktivnosti;
- u pregled prioriternih aktivnosti na očuvanju, održavanju i monitoringu (Tabela 12.1, st. 36) uvrstiti:
 - opremanje par park zona sa urbanom opremom za dječija igrališta (luljaške, klackalice i td.),
 - obnova rasadnika (uspostavljanje ponude vrtnog centra, cvjećare, stvaranje baze za opremanje zelenih gradskih površina),
 - sportsko-rekreativne terene u sastavu parka opremiti i učiniti kontinuirano javno dostupnim (igralište prekriveno vještačkom travom i td.).

U prilogu je nacrt sa par markiranih sitnijih formalnih grešaka.

Želim Vam uspjeha u daljem radu na usvajanju i realizaciji Plana upravljanja.

Srdačan pozdrav,

Anton Radonić

Šef Službe za AIS / Head of Department for Advanced Infrastructure Services
 Direkcija za ICT / Directorate for ICT

EPCG AD Nikšić / Montenegrin Electric Enterprise AD Niksic
 Vuka Karadžića 2, Nikšić, Montenegro
 tel: +382 40 204-132
 fax: +382 40 214-806
 mob: +382 67 257-542
 web: www.epcg.com

Please do not print this e-mail unless you really need to

ODGOVORI NA PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Rb	Podnosilac primjedbe	Odgovori na primjedbe i sugestije
1.	Radoš Gospić	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Granica parka definisana je Studijom zaštite i Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15) i njeno razmatranje nije predmet ovog dokumenta. Planom upravljanja predviđena je zaštita i očuvanje arhitektonskih i memorijalnih objekata u parku, gdje spadaju sva tri spomenika, među kojima i Spomen obilježje o utemeljenju parka. Sanitarni čvor će vjerovatno ući u planove u nekom narednom periodu, ali na nekoj lokaciji u blizini, a ne unutar Velikog gradskog parka. U parku ima mnogo značajnih insekata, sitnih sisara, ptica, puževa, gmizavaca, a taj dio su obradili stručnjaci za te oblasti, koji su prilikom obrade išli u detalje, tako da je sve što je napisano zaista evidentirano. Fontana je arhitektonski objekat koji trenutno nije u funkciji, i kao takva jeste ušla u petogodišnji plan upravljanja, sa predviđenim sredstvima za obnovu u iznosu od 15.000 evra. Da bi se fontana stavila u funkciju neophodna je izgradnja punktova za vodu, što je u dokumentu i navedeno kao prioritet. Neke stvari nisu u velikoj mjeri vidljive, ali moraju da budu urađene da bi se nastavilo sa unapređenjem stanja parka. Dovođenje kućnih ljubimaca će biti definisano Aktom o unutrašnjem redu, koji će donijeti Upravljač.</p>
2.	Đorđe Trajčevski	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Opština kao organ uprave uključuje nevladin sektor u sve aktivnosti, počev od „Zelenog tima“, koji ima jedino Opština Tivat i koji ima članove iz nevladinog sektora. Nevladin sektor je uz prethodne organe uprave bio uključen u zaštitu i unapređenje parka, kao što će biti uključen i ubuduće. Primat je dat prirodnim naukama, jer se radi o zaštićenom prirodnom dobru, koje ima karakteristike spomenika prirode. U Nacrtu Plana upravljanja je kao prilog dat grafički prikaz granice parka, a ista je definisana Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15). Lokacija za Vojno kupatilo jeste unutar granica parka, kao njegova buduća lokacija, shodno državnom planskom dokumentu DSL Arsenal. Pitanje u vezi fudbalskih igrališta nije tema predmetne javne rasprave. Vraćanje teniskih terena, na čijem mjestu su danas igrališta za mali fudbal i košarku, je tema koja se treba razmatrati kroz strategiju razvoja sporta. Rekonstrukcija kolonade stubova svakako treba da bude sprovedena, što je predviđeno predmetnim dokumentom, i to na potezu od ulazne kapije kod Gradske kapele do ulaza u park kod Porto Montenegro (dužina</p>

		poteza oko 300 m), sa predviđenim sredstvima u iznosu od 40.000 evra.
3.	Marija Nikolić	<p>Daje se tumačenje</p> <p>„Komunalno“ d.o.o. Tivat je prilikom donošenja Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15), raspolagalo sa većim kapacitetom nego što su u datom momentu raspolagale druge institucije, te je stoga određeno kao Upravljač. Podaci o bonitetu stabala su zabrinjavajući, ali je dobro što je to evidentirano, jer isto ranije nije bilo na taj način prepoznato. Vraćanje teniskih terena je tema koju treba razmatrati kroz strategiju razvoja sporta, a tema vojnog kupatila je obrađena kroz državni planski dokument DSL Arsenal, pa je neophodno da bude tretirano Planom upravljanja. Pravni osnov za izgradnju ograde duž zapadne granice parka je sadržan u Odluci o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15), ali je to u ovoj fazi neizvodljivo, jer se na tom prostoru parka trenutno nalazi radionično-magacinski prostor komunalnog preduzeća, te su do obezbjeđivanja prostora finansijska sredstva orijentisana na druge prioritete ciljeve. Opština Tivat, Odbor za zaštitu Velikog gradskog parka i nevladin sektor imaju određene kapacitete koji mogu i treba da budu uključeni u sve procese. U analizi sadašnjeg stanja je naveden mali broj ljudi angažovanih na poslovima zaštite, kao i ranije nepostojanje plana upravljanja. Prostorija unutar rasadnika, koja bi se koristila kao edukativni prostor, odnosno vizitorski centar za prijem posjetilaca, je ideja koja treba da bude sprovedena uporedo sa uređenjem dijela parka na kojem se trenutno nalazi radionično-magacinski prostor komunalnog preduzeća, a što će biti sprovodljivo nakon izmiještanja istog.</p> <p>U planu je navedena mjera: Očuvati i unaprijediti kvalitet zemljišta i njegovu prirodnu plodnost kroz obezbjeđenje prostora odlagališta za kompost u okviru rasadnika</p>
4.	Silvio Marković	<p>Ne prihvata se</p> <p>Javni toalet treba da bude izvan granica parka i da se uklopi u neki opšti sistem. Takav objekat ne pripada prostoru parka, ali bi neki bliski prostor, koji bi se zajednički mogao uklopiti, svakako bio koristan.</p>
5.	Bernarda Moškov	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Elektrifikacija parka je predviđena planom upravljanja.</p>
6.	Ilija Janović	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Javna rasprava zakazana u terminu za koji je ocijenjeno kao termin koji bi odgovarao najvećem broju potencijalno</p>

		<p>zainteresovanih ljudi. Sa stanovišta radnog vremena u organu lokalne uprave, bilo bi mnogo lakše sprovesti centralnu javnu raspravu u prijedpodnevnim časovima, ali je upravo zbog kritika na takav termin, u kojem je većina ljudi na poslu, u cilju izlaska u susret onima koji imaju radne obaveze, ova javna rasprava organizovana u poslijepodnevnim časovima. Namjera je bila krajnje dobronamjerna.</p>
7.	<p>Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj, Opština Tivat</p>	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Članom 7 Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15), kao Upravljač je određeno “Komunalno” doo Tivat, koje će, ukoliko bude potrebno, u okviru redovnih aktivnosti na održavanju i unapređenju parkovskog zelenila, vršiti biološku, hemijsku ili integralnu zaštitu ukrasnog bilja. Članom 65 Zakona o zaštiti prirode (“Sl. list Crne Gore”, br. 51/08, 21/09, 40/11, 62/13, 06/14) definisano je da Upravljač zaštićenim prirodnim dobrom, na osnovu Plana upravljanja, donosi Godišnji program upravljanja, kojim se detaljno definišu različite aktivnosti, dok samu realizaciju pojedinih aktivnosti vrši služba koja je administrativno i kadrovski opremljena za vršenje istih, i koju Upravljač, ukoliko nema raspoložive kapacitete, po potrebi angažuje.</p> <p>Kako mjere njege zelenila po potrebi podrazumijevaju i zdravstvenu zaštitu, u tabelu 12.2. – <i>Pregled prioriternih aktivnosti na očuvanju, održavanju i monitoringu prirodnih i drugih vrijednosti i segmenata životne sredine – Redovno održavanje, cilj 2 – Zaštita, očuvanje i unapređenje zelenila parka, njegove autentičnosti i raznovrsnosti</i>, u mjeru <i>Primjena mjera njege dendroflora i ostalih flornih elemenata Spomenika prirode</i> uvrštena je i stavka <i>vršenje biološke, hemijske ili integralne zaštite bilja (po potrebi)</i>, kako bi bio stvoren osnov za sprovođenje zdravstvene zaštite bilja postojeće vegetacije ukoliko bude potrebno. U istoj tabeli, u mjeri <i>Praćenje zdravstvenog stanja biljnog fonda Spomenika prirode</i> stavka <i>primjena bioloških sredstava za zaštitu (po potrebi)</i> izmijenjena je i glasi <i>primjena bioloških i hemijskih sredstava za zaštitu (po potrebi)</i>.</p> <p>Vrste koje su u okviru Plana upravljanja predviđene za uklanjanje, a koje imaju invazivni karakter – bagrem (<i>Robinia pseudoacacia</i> L.) i pajasen (<i>Ailanthus altissima</i> Swingle), su vrste netipične za parkove mediteranskog područja, a u dendroflori Velikog gradskog parka su zastupljene usljed dugogodišnjeg vremenskog perioda neadekvatne njege. Na sve to ukazuje visok procenat mladih stabala bagrema, koja uglavnom imaju loš habitus i zdravstveno stanje, te je i njega takvih stabala i sa te strane neopravdana. Stabla bagrema u parku sačinjavaju trenutno isključivo funkcionalno zelenilo, a</p>

		<p>ne i estetsko, i njihova je zamjena, shodno karakteru parka i težnji da mu se vrati izvorni sjaj, neophodna. Uklanjanje stabala pajasena treba da bude izvršeno što prije, dok uklanjanje stabala bagrema treba da bude sukcesivno (definisaće se godišnjim programima upravljanja).</p> <p>Zaštićenom prirodnom dobru je Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15), “Komunalno” doo Tivat određeno kao Upravljač, pa je isto određeno kao nosilac aktivnosti koje treba da budu sprovedene, uz obavezu angažovanja nadležnih i stručnih organa koji su administrativno i kadrovski osposobljeni za pripremu i izvođenje radova na restauraciji i konzervaciji spomen obilježja.</p> <p>Rekonstrukcija rasadnika, koja je sprovedena 2012. godine, izvršena je sa ciljem njegove obnove kao kulturnog dobra i integralnog dijela parka, obzirom na vrijeme njegovog nastanka. Rasadnik je trenutno u funkciji proizvodnje sadnica sezonskog cvijeća, ukrasnog žbunja i drveća za potrebe ozelenjavanja javnih zelenih površina, te je stoga njegovo funkcionisanje ekonomski isplativo. Trenutno funkcionisanje rasadnika unutar dijela parka na kojem se nalazi radionično-magacinski prostor komunalnog preduzeća ne pruža adekvatne uslove za pokretanje proizvodnje i prodaje u većem obimu, izuzev proizvodnje sadnica za potrebe ozelenjavanja javnih zelenih površina. U cilju unapređenja ukupnog prostora rasadnika, i time omogućavanja adekvatnog prostora za eventualnu ponudu sadnica u perspektivi, predmetnim planom upravljanja predviđena je restauracija parterno uređenog dijela, koji predstavlja izuzetnu hortikulturnu vrijednost.</p> <p>Izveštaji i Programi rada preduzeća “Komunalno” doo Tivat se odnose na održavanje Velikog gradskog parka, odnosno njegovog postojećeg stanja, zbog čega je u Programima rada stavka i navedena kao “Čišćenje Velikog gradskog parka”, a u samim Izveštajima je navedeno da se “Veliki gradski park uredno održava”. Planom upravljanja predviđaju se mjere koje treba da budu sprovedene u cilju zaštite, očuvanja i ukupnog unapređenja Velikog gradskog parka, odnosno svih prirodnih i kulturnih vrijednosti koje on sadrži, gdje spadaju različiti investicioni radovi. Finansijska sredstva koja su navedena procijenjena su na osnovu nezvaničnih ponuda i iz uvida u troškove sličnih, ranije sprovedenih aktivnosti, uz konsultacije sa stručnim licima. Podaci o stanju dendroflora, arhitektonskih elemenata i ukupnog stanja parka, koji su navedeni u Planu upravljanja, a obzirom na izuzetnu vrijednost zaštićenog prirodnog dobra, ukazuju na neophodnost obezbjeđivanja navedenih sredstava.</p>
8.	NVO „Matica Boke“	Daje se tumačenje

		<p>Rekonstrukcija spomenika iz doba Kraljevine Jugoslavije je predviđena Planom upravljanja, sa procijenjenim sredstvima u iznosu od cca 5.000 €. Stavka je navedena u tabeli 12.1. – <i>Pregled prioriternih aktivnosti na očuvanju, održavanju i monitoringu prirodnih i drugih vrijednosti i segmenata životne sredine – Investicioni radovi, cilj 2 – Zaštita i obnovavljanje arhitektonskih sadržaja spomenika prirode.</i> Naziv spomenika je, shodno podacima koje ste nam dostavili, a na predlog Sekretarijata za upravu i društvene djelatnosti Opštine Tivat, izmijenjen i glasi „Spomenik Kraljevske ratne mornarice“.</p>
9.	<p>Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti, Opština Tivat</p>	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Poglavlje 3. – Tabela <i>Osnovni podaci o zaštićenom prirodnom dobru</i> je dopunjena podatkom o režimu zaštite Velikog gradskog parka.</p> <p>a) Naziv spomenika je preimenovan i glasi „Spomenik Kraljevske ratne mornarice“. Terminologija je korigovana u cijelom tekstu predmetnog dokumenta.</p> <p>b) Naziv autora spomenika Narodnim herojima Spasiću i Mašeri, u poglavlju 4.6. – <i>Kulturno-istorijsko nasljeđe</i>, naveden je u zgradama.</p> <p>U poglavlju 6. – <i>Faktori ugrožavanja zaštićenog prirodnog dobra</i>, dopisano je „oštećuju mobilijar“, kao jedan od faktora ugrožavanja.</p> <p>Urbanizacija i moguća proširenja postojećih vlasnika u parku nisu dozvoljena, što je definisano Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra, kao i važećim planskim dokumentima DUP Tivat Centar i DSL Arsenal, u kojima je namjena prostora parka navedena isključivo kao gradski park, odnosno ozelenjene površine javne namjene. Članom 69 Zakona o zaštiti prirode (“Sl. list Crne Gore”, br. 51/08, 21/09, 40/11, 62/13, 06/14) definisano je vlasništvo nepokretnosti u zaštićenom prirodnom dobru, čime se vlasnik u slučaju prodaje obavezuje na pravo preče kupovine jedinice lokalne samouprave. Ograda duž zapadne granice Velikog gradskog parka nije izgrađena iz razloga što dio tog prostora parka trenutno koristi komunalno preduzeće, ali je svakako, nakon izmiještanja radionično-magacinskog prostora, u perspektivi predviđena. Kako Plan upravljanja tretira naredni petogodišnji period, a zbog nepostojanja adekvatnih uslova za realizaciju ograde na terenu, ista nije ušla u prioritete aktivnosti u predmetnom dokumentu. Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15) definisane su granice i dozvoljena je izgradnja ograde i ulaza na zapadnoj granici parka.</p> <p>Na području Velikog gradskog parka nema kanalizacionih vodova, a ukoliko budu zapažene fekalne vode dospjele iz</p>

		<p>izvora izvan zaštićenog prirodnog dobra ili usljed incidentnih situacija obavezno je obavještanje komunalne policije/inspekcije.</p> <p>Kako je Veliki gradski park u Tivtu prirodno dobro koje karakterišu hortikulture, kulturno-istorijske, urbanističke, memorijalne i edukativne vrijednosti, planom upravljanja je predviđeno da Odbor za zaštitu Velikog gradskog parka, u čijem sastavu je i predstavnik preduzeća „Komunalno“ doo Tivat, vrši praćenje stanja u zaštićenom prirodnom dobru, uz obavezu da podatke dostavlja Upravljaču. Odbor za zaštitu Velikog gradskog parka ima u svom sastavu članove iz različitih sektora, čija stručna zvanja obezbjeđuju kvalitetnu ocjenu temeljnih vrijednosti parka.</p> <p>U poglavlju 9. <i>Prostorna identifikacija planskih namjena i režima korišćenja zemljišta</i> rečenica „Bez prethodne dozvole nadležnih institucija ne smiju se preduzimati radnje koje mogu prouzrokovati promjenu temeljnih vrijednosti parka“ zamijenjena je rečenicama „U Velikom gradskom parku i njegovoj neposrednoj okolini, zabranjeno je vršiti radnje i aktivnosti i obavljati djelatnosti koje ugrožavaju njegova obilježja, vrijednosti i ulogu kao zaštićenog prirodnog dobra. Planom upravljanja predviđena je namjena i unapređenje ukupnog prostora parka, u cilju njegove zaštite, unapređenja i valorizacije.“</p> <p>Predlog uklanjanja kisikane, sadržan u dozvoljenim aktivnostima u poglavlju 9. - <i>Prostorna identifikacija planskih namjena i režima korišćenja zemljišta</i>, je obrisano. Eventualna adaptacija kisikane treba da bude razmotrena u perspektivi, i to u smislu njene prenamjene za potrebe parka.</p>
10.	NVO „Evropski dom Tivat“	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Unutrašnja organizacija Upravljača nije predmet ovog dokumenta.</p> <p>Urbanizacija je definisana Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15) i važećim planskim dokumentima DUP Tivat Centar i DSL Arsenal, u kojima je namjena prostora parka isključivo kao gradski park, odnosno ozelenjene površine javne namjene. Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu, jedine dozvoljene građevinske aktivnosti, izuzev održavanja objekata koji se u parku trenutno nalaze u postojećim gabaritima, su izmiještanje radionično-magacinskog prostora komunalnog preduzeća i pozicioniranje starog austrougarskog kupatila na tom mjestu, u cilju očuvanja tog istorijskog objekta i uređenja navedene lokacije.</p> <p>Predviđena je mogućnost izgradnje kompostane na prostoru</p>

		<p>rasadnika.</p> <p>Predviđana je izgradnja preostalog dijela ograde oko Velikog gradskog parka</p> <p>Prostorija unutar rasadnika, koja bi se koristila kao edukativni prostor, odnosno vizitorski centar za prijem posjetilaca, je ideja koja treba da bude sprovedena uporedo sa uređenjem dijela parka na kojem se trenutno nalazi radionično-magacinski prostor komunalnog preduzeća, a što će biti sprovodljivo nakon izmiještanja istog.</p>
11.	Udruženje građana iz naselja Porto Montenegro	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Izdvajanje cjeline unutar zaštićenog prirodnog dobra, kao specijalno namijenjenog prostora za odvijanje aktivnosti kućnih ljubimaca (trčanje, igra, trening u smislu određene dresure, itd.), nije moguće, iz razloga što takav prostor nije primjeren karakteristikama i temeljnim vrijednostima koje odlikuju istorijske parkove, kakav je i Veliki gradski park u Tivtu. Predložena aktivnost nema osnovu ni u Odluci o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra.</p>
12.	Anton Radonić, direkcija za ICT, EPCG Nikšić	<p>Daje se tumačenje</p> <p>Obim predviđenih aktivnosti i projekcija sredstava koja je prikazana u Planu upravljanja, odnose se na mjere koje je neophodno da Upravljač preduzme u cilju očuvanja, unapređenja i valorizacije Velikog gradskog parka. Unutrašnja organizacija Upravljača nije predmet ovog dokumenta.</p> <p>Restauracija svih spomen obilježja i fontane ne može da bude posmatrano kao jedna mjera. Postojeći pregled aktivnosti omogućava precizniju raspodjelu planiranih sredstava prilikom donošenja godišnjih programa upravljanja, na osnovu kojih se aktivnosti sprovode. Restauracija navedenih arhitektonskih elemenata je već naznačena kao prioritarna (Tabela 12.1).</p> <p>Sredstva za elektrifikaciju su povećana na cca 10.000 evra.</p> <p>U okviru predmetnog dokumenta nije moguće predvidjeti izradu GIS baze podataka za ostale zaštićene zelene površine u gradu, jer se dokument odnosi na planirane aktivnosti na području Velikog gradskog parka. Ostale vrijedne zelene površine u gradu zaštićene su Opštinskom Odlukom o komunalnom redu („Sl. list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 43/06), te i njihovo kartiranje, kao i kartiranje ostalih javnih zelenih površina, koje treba da bude integrisano u jedinstvenu GIS bazu podataka, mora biti određeno izmjenom navedene odluke, ili drugim pravnim propisom.</p> <p>Aktivnosti na promociji i valorizaciji Upravljač treba da vrši u</p>

	<p>saradnji sa drugim organizacijama i institucijama.</p> <p>Opremanje zone unutar parka sa opremom za dječja igrališta predviđeno je Odlukom o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra Veliki gradski park u Tivtu („Sl. list CG – opštinski propisi“, broj 04/15), i to na prostoru radionično-magacinskog prostora komunalnog preduzeća, nakon izmiještanja istog.</p> <p>Rasadnik je rekonstruisan 2012. godine, sa ciljem njegove obnove kao kulturnog dobra i integralnog dijela parka, obzirom na vrijeme njegovog nastanka. Trenutno je u funkciji proizvodnje sadnica sezonskog cvijeća, ukrasnog žbunja i drveća za potrebe ozelenjavanja javnih zelenih površina. Funkcionisanje rasadnika unutar dijela parka na kojem se nalazi radionično-magacinski prostor komunalnog preduzeća, ne pruža adekvatne uslove za pokretanje proizvodnje i prodaje u većem obimu, izuzev proizvodnje sadnica za potrebe ozelenjavanja javnih zelenih površina, kao ni uslove za uspostavljanje vrtnog centra ili cvjećare. U cilju unapređenja ukupnog prostora rasadnika, i time omogućavanja adekvatnog prostora za eventualnu ponudu sadnica u perspektivi, predmetnim planom upravljanja predviđena je restauracija parterno uređenog dijela, koji predstavlja izuzetnu hortikulturnu vrijednost.</p> <p>Sportsko-rekreativni tereni u parku su opremljeni, javno dostupni i pokriveni vještačkom travom ili tartan podlogom.</p>
--	--